

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 278/2017-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Szabóom, advokátska kancelária, Obchodná 187/6, Sečovce, pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 20 S 115/2016-40 zo 14. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 20 S 115/2016-40 zo 14. februára 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa *«Žalobou zo dňa 20.4.2016... domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí pedagóga ÚVTOS a UVV Leopoldov, ktorými mu bol stanovený a následne zmenený (aktualizovaný) program zaobchádzania, ktorý v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody (ďalej len „výkon trestu“) predstavuje záväzným a autoritatívnym spôsobom určené medze obsahu (rozsahu) a podmienok (spôsobu) výkonu základných práv odsúdeného, a ukladá mu povinnosti...»*. Krajský súd konanie o podanej žalobe sťažovateľa napadnutým rozhodnutím zastavil, a to z dôvodu nedostatku svojej právomoci, a zároveň rozhodol o postúpení predmetnej veci Krajskej prokuratúre v Trnave. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. Nosnou/kľúčovou argumentáciou sťažovateľa v podanej ústavnej sťažnosti je jeho právny názor o kompetencii krajského súdu ako správneho súdu na prerokovanie a rozhodnutie o ním podanej správnej žalobe, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia pedagóga *„Program zaobchádzania zo 17. júla 2015“* a rozhodnutia pedagóga *„Program zaobchádzania z 18. marca 2016“*, ktorými bol stanovený program zaobchádzania so sťažovateľom z dôvodu jeho umiestnenia do špecializovaného oddielu a aktualizovaný program zaobchádzania z dôvodu zmeny jeho správania a postojov pri plnení cieľov programu zaobchádzania. Sťažovateľ v rozsiahlo koncipovanej sťažnosti a s poukazom na príslušnú zákonnú a medzinárodnú právnu úpravu právneho postavenia osôb vo výkone trestu odňatia slobody zhrnul, že *„Rozhodnutia ÚVTOS a UVV Leopoldov o stanovení a zmene programu zaobchádzania so sťažovateľom zásadným spôsobom ovplyvňovali jeho život vo výkone trestu. Tieto rozhodnutia sa dotýkajú jeho základných práv a slobôd, vrátane práva nebyť vystavený ponižujúcemu zaobchádzaniu, občianskych práv, a ukladajú mu konkrétne povinnosti (záväzky čo nespochybnil a ani nemohol spochybniť, keďže sa správnou žalobou meritórne nezaoberal) ani Krajský súd.“*. Podľa právneho názoru sťažovateľa *„Rozhodujúcim nedostatkom právneho názoru vyčleňujúceho rozhodovanie o základných právach a slobodách odsúdených spod ochrany správnych súdov a radiace ho*

výlučne prokuratúre v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) a § 18 zákona č.153/2001 Z. z. o prokuratúre, je upretie práva odsúdených na súdnu ochranu a prístup k súdu - to bez zohľadnenia konsekvenciu takéhoto názoru, ktorým je ponechanie kategórie osôb bez ochrany garantovanej čl. 46 ods. 2 Ústavy, čl. 36 ods. 2 Listiny a čl.6 ods. 1 Dohovoru, nakoľko v sústave všeobecných súdov nie je iný súd, ktorý by o ochrane základných práv a slobôd odsúdených rozhodoval. Každý, teda aj odsúdený, kto tvrdí, že bol na svojich základných právach a slobodách ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, má právo na preskúmanie zákonnosti takéhoto rozhodnutia nezávislým a nestranným súdom - prokurátor atribúty nezávislého a nestranného súdu nemá a nemôže suplovať súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 ods. 2 Ústavy, čl. 36 ods. 2 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“. V závere teda sťažovateľ konštatoval, že „Uznesením Krajského súdu teda bolo porušené sťažovateľove právo na spravodlivý proces a prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy, čl. 36 ods. 2 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keďže správnou žalobou napadnuté rozhodnutia ÚVTOS a ÚVV Leopoldov sa dotýkajú jeho základných práv, resp. občianskych práv a záväzkov a nemôžu byť preto vylúčené zo súdneho prieskumu“. Na zvýraznenie správnosti svojho právneho názoru akcentoval, že „Pedagóg ústavu v súvislosti s programom zaobchádzania s odsúdeným (ako s fakticky najdôležitejším rozhodnutím riadiacim život odsúdeného vo výkone trestu a ovplyvňujúcim aj možnosť jeho podmieneného prepustenia na slobodu) nemôže svoju rozhodovaciu právomoc uplatniť spôsobom znamenajúcim v dôsledku porušenie jeho základných práv - okrem ústavného poriadku je v tejto súvislosti celkom prehľadne a predvídateľne limitovaný aj podústavnými normami najmä zásadou proporcionality vyjadrenou v povinnostiach príslušníka zboru (§ 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z.) a tiež v základných ustanoveniach zákona č. 475/2005 Z. z. (§ 4 ods. 1 veta prvá; povinnosť odsúdeného podrobiť sa len obmedzeniam vyžadovaným účelom výkonu trestu), povinnosťou rešpektovania ľudskej dôstojnosti odsúdeného a neprípustnosťou ponížujúcich spôsobov zaobchádzania (§ 3 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z.), zákazom diskriminácie (§ 3 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z.), jednoznačným vymedzením účelu zaobchádzania (§ 11 zákona č. 475/2005 Z. z.) a napokon samotnou skladbou programu zaobchádzania (§ 23 a 24 vyhlášky č. 368/2008 Z. z.), ktorá je, vrátane postupu rozhodujúceho orgánu, bližšie upravená v interných normách (RMS č. 16/2015 a RGR č. 7/2009), z ktorých sa absolútne jednoznačne podáva povinnosť ústavu

zabezpečiť odsúdenému zmysluplné trávenie voľného času, zmierňovať negatívne dôsledky izolácie v OBR, a rešpektovať pri tom spoločensky akceptovateľné záujmy a individualitu odsúdeného. V neposlednom rade treba poukázať na EVP a Štandardy CPT, ku ktorých dodržiavaniu sa Slovenská republika hlási, a tiež na Správy CPT pre vládu Slovenskej republiky, ktoré opakovane kritizujú právne režimy a zaobchádzanie s odsúdenými, s čím bezprostredne súvisí aj rozhodovacia prax ESLP, ktorý pri porušení EVS a Štandardov CPT spravidla konštatuje porušenie základných práv dotknutej osoby. Vo svetle uvedeného je možné označiť názory Krajského súdu (§ 19 uznesenia Krajského súdu) len za poľutovaniahodné a naznačujúce dešpekt k základným právam odsúdených, na čom nič nemení ani formalistická a v okolnostiach predmetnej veci až úsmevná fráza, že „Ide o rozhodnutie zákonom zmocnej authority, ktoré priamo a bezprostredne vplýva na napĺňanie účelu sledovaného výkonom trestu odňatia slobody a na nápravu odsúdeného“, keďže sťažovateľovi bol zmenený program zaobchádzania a bolo mu zakázané cvičenie (ako jediná voľnočasová aktivita mu umožnená navyše len trikrát týždenne), čím boli vytvorené podmienky jeho detencie blízke samoväzbe (držanie na samotke až 23 hodín denne v stave vynútenej nečinnosti), a to len z toho dôvodu, že nestiahol podania voči ústavu, ktorými sa domáhal nápravy v časti jeho činností - ide tak o šikanózne vykonanie právomoci nesledujúci spoločensky aprobovaný záujem a priamo odporujúci účelu výkonu trestu, ktorého dôsledkom bolo zhoršenie zdravotného stavu sťažovateľa v dôsledku nedostatku fyzických aktivít objektivizované CT, RTG a neurologickými vyšetreniami jeho chrbtice... . Tento zjavný nedostatok rešpektu k základným právam väzňov a nesústredený postup Krajského súdu vyústil k opomenutiu čl. 46 ods. 2 Ústavy, čl. 36 ods. 2 Listiny a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces a prístup k súdu.“.

4. V petite podanej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 20S 115/2016-40 zo dňa 14.2.2017, bolo porušené základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces a na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy..., čl. 36 ods. 2 Listiny..., a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

2/ Uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 20S 115/2016-40 zo dňa 14.2.2017, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3/ Ústavný súd... priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu 2 300€...

4/ Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť trovy konania...“.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre

nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytykávaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojím konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

8. Z uznesenia krajského súdu č. k. 20 S 115/2016-40 zo 14. februára 2017 vyplýva:

„2. Podľa § 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSF4), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (1). Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (2).

3. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

4. Podľa § 407 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, spôsob výkonu trestu odňatia slobody upravuje osobitný zákon.

5. Podľa § 1 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody, tento zákon ustanovuje spôsob výkonu trestu odňatia slobody, práva a povinnosti odsúdených a dozor a kontrolu nad výkonom trestu.

6. Podľa § 15 zákona č. 475/2005 Z. z., na splnenie účelu zaobchádzania podľa § 11 určený pedagóg vypracuje pre odsúdeného program zaobchádzania (1). Program zaobchádzania sa vypracúva pre každého odsúdeného; ak ide o odsúdeného so zvyškom trestu kratším ako deväť mesiacov, vypracujú sa krátkodobé ciele zaobchádzania (2). Program zaobchádzania je súhrn aktivít zameraných na rozvoj osobnosti odsúdeného, jeho primerané správanie a hodnotovú orientáciu v súlade s právami a povinnosťami ustanovenými v tomto zákone a v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch (3). Program zaobchádzania ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania v súlade s účelom výkonu trestu (4).

7. Podľa § 16 zákona č. 475/2005 Z. z., pri zaobchádzaní s odsúdeným sa na splnenie cieľov programu zaobchádzania využívajú formy a metódy pedagogického a psychologického pôsobenia, metódy sociálnej práce, ústavný poriadok, disciplinárna právomoc, zaradovanie do práce, vzdelávanie a kultúrno-osvetová činnosť.

8. Podľa § 23 ods. 1 a 3 Vyhlášky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, pedagóg oddielu, do ktorého je odsúdený umiestnený po pobyte v nástupnom oddiele, vypracuje program zaobchádzania a poskytne odsúdenému ponuku aktivít, ktoré sa v ústave organizujú. Odsúdený môže pri zostavovaní programu zaobchádzania spolupracovať tak, že sám navrhne aktivity, o ktoré má záujem. Na účely stanovenia programu zaobchádzania odsúdenému a hodnotenia jeho plnenia je príslušník zboru a zamestnanec zboru oprávnený spracúvať poznatky o prejavoch správania a postojoch odsúdeného, najmä vo vzťahu k plneniu povinností stanovených v § 39 zákona (1).

Pri vypracúvaní programu zaobchádzania sa prihliada na

- a) závery a odporúčania psychologického vyšetrenia,
- b) príčiny a motív spáchania trestného činu,
- c) poznatky získané počas výkonu väzby,
- d) dĺžku trestu,
- e) správanie odsúdeného,

f) možnosti sociálnej rehabilitácie, zaradenia do práce, zapojenia do individuálnych a skupinových foriem zaobchádzania, záujmy, vzdelávanie, využívanie voľného času a ďalšie poznatky o odsúdenom (3).

9. Podľa § 26 ods. 1, 4 a 7 Vyhlášky č. 368/2008 Z. z., plnenie programu zaobchádzania hodnotí pedagóg najmenej raz za šesť mesiacov, ak odseky 2 až 6 neustanovujú inak (1). Zmenu programu zaobchádzania, najmä pri krízových stavoch odsúdeného alebo výrazných zmenách správania prerokuje pedagóg podľa potreby so psychológom, sociálnym pracovníkom a s lekárom v ústave (4). Za koordináciu a hodnotenie plnenia programu zaobchádzania zodpovedá pedagóg oddielu, v ktorom je odsúdený umiestnený (7).

10. Podľa § 96 zákona č. 475/2005 Z. z., dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu.

11. Podľa § 97 ods. 1 a 2 zákona č. 475/2005 Z. z., kontrolu výkonu trestu v ústave vykonávajú:

- a) Národná rada Slovenskej republiky,*
- b) minister a osoby ním poverené,*
- c) generálny riaditeľ a osoby ním poverené,*
- d) právnické osoby alebo fyzické osoby, ak tak ustanovuje osobitný predpis alebo medzinárodný dohovor, ktorým je Slovenská republika viazaná (1).*

Ustanovením odseku 1 nie je dotknutá povinnosť zboru v rozsahu jeho pôsobnosti vykonávať vlastnú kontrolnú činnosť (2).

12. Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, pôsobnosť prokuratúry vykonávajú prokurátori dozorom nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu.

13. Podľa § 18 ods. 1 písm. a) a 3 zákona č. 153/2001 Z. z., prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy (1).

Prokurátor je povinný

a) vykonávať previerky zachovávanía zákonnosti v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2,

b) písomným príkazom ihneď prepustiť na slobodu osobu držanú v mieste uvedenom v odseku 1 alebo odseku 2 nezákonne bez rozhodnutia alebo v rozpore s rozhodnutím súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu,

c) písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom,

d) dozeráť, aby sťažnosti a oznámenia osôb držaných v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 sa bez meškania odoslali tým orgánom alebo činiteľom, ktorým sú adresované (3).

14. Podľa § 18 ods. 6 písm. d) zákona č. 153/2001 Z. z., pri vykonávaní dozoru je prokurátor oprávnený preverovať, či rozhodnutia a opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 a 2 zodpovedajú zákonom a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom.

15. Podľa § 47 ods. 1 a 2 zákona č. 153/2001 Z. z., na vykonávanie dozoru nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená (§ 18), je príslušný krajský prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori (1). Miestne príslušný na vykonávanie dozoru je krajský prokurátor tej prokuratúry, v ktorej obvode má sídlo orgán vykonávajúci správu miesta uvedeného v odseku 1 (2).

16. Podľa § 18 ods. 1 SSP, ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi.

17. V súvislosti s vyššie uvedeným, tunajší správny súd zastáva názor, že rozhodovací proces, ktorého výsledkom je vydanie vyššie uvedených rozhodnutí, patrí do právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a nie je možné takéto rozhodovanie považovať za rozhodovanie správneho orgánu v oblasti verejnej správy, keďže ide výlučne o právomoc, ktorá vyplýva z ustanovení zákona č. 475/2005 Z. z. a týka sa vecí, ktorá súvisí s

výkonom trestu, ktorý bol žalobcovi uložený v zmysle ustanovení Trestného zákona a podľa Trestného poriadku, podmieňujúce jej trestnoprávny charakter.

18. Ďalej je potrebné uviesť, že príslušný ústav na výkon trestu odňatia slobody postupoval podľa zákona č. 475/2005 Z. z. (v spojení s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody), ktorý je jedným z prameňov trestného práva procesného, keďže vykonávacie konanie je posledným štádiom trestného konania, ktoré je rámcovo upravené v štvrtej časti Trestného poriadku a zákon č. 475/2005 Z. z. je osobitným vykonávacím predpisom k Trestnému poriadku. Navyše dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor (§ 96 zákona č. 475/2005 Z. z., v spojení s § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z.). Príslušný prokurátor dozerá na to, aby sa vo výkone trestu odňatia slobody dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy pričom jednotlivé prostriedky, resp. nástroje, ktorými prokurátor disponuje pri výkone tohto dozoru vyplývajú, zo zákonných ustanovení § 18 zákona č. 153/2001 Z. z., konkrétne § 18 ods. 3 písm. c) menovaného zákona, a teda povinnosť písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov zboru alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom. Pri zabezpečovaní výkonu trestu odňatia slobody zbor nie je orgánom verejnej správy (orgánom verejnej moci), pretože nerozhoduje v oblasti verejnej správy, ale zabezpečuje výkon trestu uloženého v trestnom konaní, a preto nemožno pri tejto jeho činnosti vidieť zásah orgánu verejnej správy, ktorý by bolo možné preskúmať v správnom súdnictve. Navyše aj s prihliadnutím na nález Ústavného súdu SR vydaný pod sp. zn. III. ÚS 247/2007 tunajší správny súd dospel k záveru, že rozhodovacia činnosť jednotlivých Ústavov na výkon trestu odňatia slobody (v tomto konkrétnom prípade Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov), týkajúca sa podmienok a spôsobu výkonu trestu odňatia slobody v zmysle úpravy zákona č. 475/2005 Z. z. patrí do oblasti právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a nie je ho možné považovať za rozhodovanie orgánu verejnej správy.

19. Správny súd na doplnenie a zdôraznenie správnosti tohto rozhodnutia poukazuje na zákonnú úpravu výkonu trestu odňatia slobody, vrátane Poriadku výkonu trestu odňatia slobody z ktorej vyplýva, že vypracovanie programu zaobchádzania, hodnotenie plnenia

programu zaobchádzania, vypracovanie zmien programu zaobchádzania, prípadne vypracovanie nového programu zaobchádzania je v kompetencii ústavu, konkrétne pedagóga oddielu, do ktorého je odsúdený umiestnený. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že na cvičenie ako aktivitu v rámci programu zaobchádzania nevzniká odsúdenému právny nárok, nakoľko toto právo nie je vynútiteľné. Ide o rozhodnutie zákonom zmocnenej authority, ktoré priamo a bezprostredne vplýva na napĺňanie účelu sledovaného výkonom trestu odňatia slobody a na nápravu odsúdeného.

20. Po zhrnutí všetkých vyššie uvedených skutočností, je možné dospieť iba k tomu záveru, že napadnuté rozhodnutia žalovaného boli prijaté v rámci výlučnej právomoci týkajúcej sa realizácie výkonu trestu odňatia slobody uloženého na základe právnej úpravy Trestného zákona a Trestného poriadku, nemôžu byť teda predmetom súdneho prieskumu podľa Správneho súdneho poriadku, a preto správny súd konanie vo veci podľa § 18 ods. 1 SSP zastavil s tým, že po právoplatnosti súdneho rozhodnutia bude vec postúpená uznesením Krajskej prokuratúre v Trnave (§ 18 ods. 1 SSP), nakoľko dodržiavanie zákona pri realizácii výkonu trestu odňatia slobody prislúcha výlučne prokuratúre, majúcej povinnosť vykonávať dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody (§ 4 ods. 1 písm. b) a § 18 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre).

21. O náhrade trov konania správny súd rozhodoval podľa ust. § 170 písm. b) SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko konanie bolo zastavené.“

10. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, v danom prípade iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Inými slovami, ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje

až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04).

11. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 2 listiny) kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia... Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

13. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v platnom znení (ďalej len „Trestný poriadok“), zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“), Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, a predovšetkým zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v platnom znení (ďalej len „zákon o prokuratúre“), ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, jeho úvahy sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Jeho postup bol v súlade so zákonom a ústavne konformný, po preskúmaní ktorého ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 2 ústavy,

čl. 36 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Inými slovami, krajský súd vzal na vedomie podstatu argumentov sťažovateľa vyjadrených v jeho podnetoch/návrhoch a dospel k záveru o nedostatku svojej právomoci. Svoj záver podporil aj konkrétnymi odkazmi na vec sa vzťahujúcu právnu úpravu. Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor [§ 96 zákona č. 475/2005 Z. z. v spojení s § 4 ods. 1 písm. b) zákona o prokuratúre]. Príslušný prokurátor dozerá na to, aby sa vo výkone trestu odňatia slobody dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, a jednotlivé prostriedky, resp. nástroje, ktorými prokurátor disponuje pri výkone tohto dozoru, vyplývajú zo zákonných ustanovení § 18 zákona o prokuratúre, konkrétne § 18 ods. 3 písm. c) zákona o prokuratúre, a teda povinnosť písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov zboru alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom. V tomto smere je potrebné tiež poukázať na príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. IV Spr 157/09 z 12. mája 2010 o postupe prokurátora pri výkone dozoru prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v miestach výkonu trestu odňatia slobody uverejnený v Zbierke služobných predpisov generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 6/2010, podľa ktorého prokurátor pri plnení úloh a vykonávaní dozoru taktiež dozerá na to, aby sa vo výkone trestu rešpektovala ľudská dôstojnosť a dodržiaval Európsky dohovor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, odsúdení boli podrobení iba tým obmedzeniam, ktoré vyplývajú zo zákona o výkone trestu odňatia slobody a naň nadväzujúcich vykonávacích predpisov, aby sa dodržiavali predpisy o prijímaní a vybavovaní sťažností odsúdených a dodržiavali sa ďalšie ustanovenia zákona č. 475/2005 Z. z. [článok 1 ods. 3 písm. d), čl. 4 písm. a), d) a h) predmetného príkazu]. Taktiež nie je možné opomenúť § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre, v zmysle ktorého prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu a je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení... Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti. Z citovanej právnej úpravy je teda zrejmé, že sťažovateľ disponuje v zmysle zákona o prokuratúre všetkými potrebnými

prostriedkami na to, aby v konaní o ústavnej sťažnosti predostretú argumentáciu predložil príslušnému prokurátorovi buď sám využitím citovaných ustanovení zákona o prokuratúre, resp. bude argumentácia predložená Krajskej prokuratúre v Trnave po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu *ex offo*, ktorej rozhodnutia môžu byť v ďalšom predmetom posúdenia aj ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2017